

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๑๖.๕/ว ๔๓๘๒

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต
กทม. ๑๐๓๐๐

๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง แนวทางการจัดการศึกษาแก่เด็กด้อยโอกาส กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๖.๒ /ว ๔๒๐๑
ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๒

๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/๑๙๒๕๔-๑๙๓๒๙
ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. บัญชีรายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณฯ จำนวน ๑ ชุด
๒. แนวทางการจัดการศึกษาแก่เด็กด้อยโอกาสฯ จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบรายงานข้อมูลพนักงานจ้างฯ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้แจ้งการโอนจัดสรรงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ งบเงินอุดหนุน เงินอุดหนุนทั่วไป กรณี เงินอุดหนุนด้านการจัดการศึกษาท้องถิ่น
เงินอุดหนุนสำหรับสนับสนุนการจัดการศึกษาแก่เด็กด้อยโอกาส โดยจัดสรรงบประมาณให้กับองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น (เทศบาล) จำนวน ๑๑๑ แห่ง ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาแก่เด็กด้อยโอกาส
เพื่อให้การช่วยเหลือสำหรับเด็กด้อยโอกาสซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงที่อาจไปก่ออาชญากรรม ปัญหายาเสพติด
หรือปัญหาสังคมในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กด้อยโอกาสได้รับการศึกษา รู้จักทักษะ
การใช้ชีวิต และได้รับการดูแลจากรัฐอย่างทั่วถึง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้จัดสรรงบประมาณ
ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล) เป็นค่าตอบแทนพนักงานจ้าง ตำแหน่งครูสอนเด็กด้อยโอกาส
ค่าวัสดุการศึกษา และค่าพัฒนาบุคลากร ในกรณีนี้ เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาแก่เด็กด้อยโอกาส
เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงขอความร่วมมือจังหวัดดำเนินการดังนี้

๑. แจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล) ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ถือปฏิบัติ
ตามแนวทางการจัดการศึกษาแก่เด็กด้อยโอกาส กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

/๒. ให้จังหวัด...

๒. ให้จังหวัดรายงานข้อมูลพนักงานจ้าง ตำแหน่งครูสอนเด็กด้อยโอกาส รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ ภายในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายทวี เสริมภักดีกุล)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น

กลุ่มงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๒๑-๒๓ ต่อ ๔๐๒

โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๒๑-๒๓ ต่อ ๔๑๘

ผู้ประสานงาน

นางสุพัฒตรา เหลี้ยวเจริญ ๐๘ ๑๐๐๙ ๗๕๔๓

บัญชีรายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

ลำดับจังหวัด		ลำดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		จำนวนอัตรา พนักงานจ้าง
1	กระบี่	1	เทศบาลเมืองกระบี่	1
2	กาญจนบุรี	2	เทศบาลเมืองกาญจนบุรี เทศบาลเมืองกาญจนบุรี	2
3	กาฬสินธุ์	3	เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์	1
		4	เทศบาลตำบลสมเด็จ	1
4	กำแพงเพชร	5	เทศบาลเมืองกำแพงเพชร	1
5	ขอนแก่น	6	เทศบาลนครขอนแก่น เทศบาลนครขอนแก่น	2
6	จันทบุรี	7	เทศบาลเมืองจันทบุรี	1
7	ฉะเชิงเทรา	8	เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา	1
8	ชลบุรี	9	เทศบาลเมืองชลบุรี เทศบาลเมืองชลบุรี	2
		10	เทศบาลนครแหลมฉบัง	1
		11	เทศบาลเมืองศรีราชา	1
		12	เทศบาลเมืองพนัสนิคม	1
		13	เทศบาลนครเจ้าพระยาสุรศักดิ์	1
9	ชัยนาท	14	เทศบาลเมืองชัยนาท	1
10	ชัยภูมิ	15	เทศบาลเมืองชัยภูมิ	1
11	ชุมพร	16	เทศบาลเมืองชุมพร	1
12	เชียงราย	17	เทศบาลนครเชียงราย	1
13	เชียงใหม่	18	เทศบาลนครเชียงใหม่ เทศบาลนครเชียงใหม่	2
14	ตรัง	19	เทศบาลนครตรัง เทศบาลนครตรัง	2
15	ตราด	20	เทศบาลเมืองตราด	1
16	ตาก	21	เทศบาลเมืองตาก	1
		22	เทศบาลนครแม่สอด	1
17	นครนายก	23	เทศบาลเมืองนครนายก	1
18	นครปฐม	24	เทศบาลนครนครปฐม เทศบาลนครนครปฐม	2
		25	เทศบาลตำบลบ่อพลับ	1

บัญชีรายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

ลำดับจังหวัด		ลำดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		จำนวนอัตรา พนักงานจ้าง
19	นครพนม	26	เทศบาลเมืองนครพนม	1
20	นครราชสีมา	27	เทศบาลนครนครราชสีมา	2
			เทศบาลนครนครราชสีมา	
21	นครศรีธรรมราช	28	เทศบาลนครนครศรีธรรมราช	1
		29	เทศบาลเมืองทุ่งสง	1
22	นครสวรรค์	30	เทศบาลนครนครสวรรค์	1
23	นนทบุรี	31	เทศบาลนครนนทบุรี	2
			เทศบาลนครนนทบุรี	
		32	เทศบาลนครปากเกร็ด	1
		33	เทศบาลตำบลปลายบาง	1
		34	เทศบาลเมืองบางบัวทอง	1
		35	เทศบาลเมืองบางกรวย	1
24	นราธิวาส	36	เทศบาลเมืองนราธิวาส	2
			เทศบาลเมืองนราธิวาส	
25	น่าน	37	เทศบาลเมืองน่าน	1
26	บึงกาฬ	38	เทศบาลตำบลบึงกาฬ	1
27	บุรีรัมย์	39	เทศบาลเมืองบุรีรัมย์	1
		40	เทศบาลเมืองนางรอง	1
28	ปทุมธานี	41	เทศบาลนครรังสิต	2
			เทศบาลนครรังสิต	
		42	เทศบาลเมืองปทุมธานี	1
		43	เทศบาลเมืองคูคต	1
		44	เทศบาลเมืองท่าโขลง	1
29	ประจวบคีรีขันธ์	45	เทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์	1
30	ปราจีนบุรี	46	เทศบาลเมืองปราจีนบุรี	1
31	ปัตตานี	47	เทศบาลเมืองปัตตานี	2
			เทศบาลเมืองปัตตานี	
32	พระนครศรีอยุธยา	48	เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา	1
33	พะเยา	49	เทศบาลเมืองพะเยา	1
34	พังงา	50	เทศบาลเมืองพังงา	1
35	พัทลุง	51	เทศบาลเมืองพัทลุง	1

บัญชีรายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

ลำดับจังหวัด		ลำดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		จำนวนอัตรา พนักงานจ้าง
36	พิจิตร	52	เทศบาลเมืองพิจิตร	1
		53	เทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง	1
37	พิษณุโลก	54	เทศบาลนครพิษณุโลก	1
38	เพชรบูรณ์	55	เทศบาลเมืองชะอำ	1
39	เพชรบูรณ์	56	เทศบาลเมืองเพชรบูรณ์	1
40	แพร่	57	เทศบาลเมืองแพร่	1
		58	เทศบาลตำบลเด่นชัย	1
41	ภูเก็ต	59	เทศบาลนครภูเก็ต	2
		60	เทศบาลเมืองป่าตอง	1
42	มหาสารคาม	61	เทศบาลเมืองมหาสารคาม	1
43	มุกดาหาร	62	เทศบาลเมืองมุกดาหาร	1
44	แม่ฮ่องสอน	63	เทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน	1
45	ยโสธร	64	เทศบาลเมืองยโสธร	1
46	ยะลา	65	เทศบาลนครยะลา	2
		66	เทศบาลเมืองเบตง	1
47	ร้อยเอ็ด	67	เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด	2
			เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด	
48	ระนอง	68	เทศบาลเมืองระนอง	1
49	ระยอง	69	เทศบาลนครระยอง	1
50	ราชบุรี	70	เทศบาลเมืองราชบุรี	1
		71	เทศบาลเมืองบ้านโป่ง	1
51	ลพบุรี	72	เทศบาลเมืองลพบุรี	1
52	ลำปาง	73	เทศบาลนครลำปาง	1
53	ลำพูน	74	เทศบาลเมืองลำพูน	1
54	เลย	75	เทศบาลเมืองเลย	1
		76	เทศบาลตำบลเชียงคาน	1
55	ศรีสะเกษ	77	เทศบาลเมืองศรีสะเกษ	1
56	สกลนคร	78	เทศบาลนครสกลนคร	1
57	สงขลา	79	เทศบาลนครสงขลา	1

บัญชีรายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

ลำดับจังหวัด		ลำดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		จำนวนอัตรา พนักงานจ้าง
		80	เทศบาลนครหาดใหญ่	2
			เทศบาลนครหาดใหญ่	
58	สตูล	81	เทศบาลเมืองสตูล	2
			เทศบาลเมืองสตูล	
59	สมุทรปราการ	82	เทศบาลนครสมุทรปราการ	1
		83	เทศบาลเมืองลาดหลวม	1
		84	เทศบาลตำบลสำโรงเหนือ	1
		85	เทศบาลตำบลด่านสำโรง	1
		86	เทศบาลตำบลบางเมือง	1
		87	เทศบาลเมืองพระประแดง	1
		88	เทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย	1
		89	เทศบาลเมืองปากน้ำสมุทรปราการ	1
		90	เทศบาลตำบลบางปู	1
60	สมุทรสงคราม	91	เทศบาลตำบลอัมพวา	1
61	สมุทรสาคร	92	เทศบาลนครสมุทรสาคร	1
62	สระแก้ว	93	เทศบาลเมืองสระแก้ว	1
		94	เทศบาลเมืองวังน้ำเย็น	2
			เทศบาลเมืองวังน้ำเย็น	
63	สระบุรี	95	เทศบาลเมืองสระบุรี	1
		96	เทศบาลตำบลหนองแค	1
		97	เทศบาลตำบลหินกอง	1
64	สิงห์บุรี	98	เทศบาลเมืองสิงห์บุรี	1
65	สุโขทัย	99	เทศบาลเมืองสุโขทัยธานี	1
		100	เทศบาลเมืองสวรรคโลก	1
66	สุพรรณบุรี	101	เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี	1
67	สุราษฎร์ธานี	102	เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี	1
68	สุรินทร์	103	เทศบาลเมืองสุรินทร์	1
69	หนองคาย	104	เทศบาลเมืองหนองคาย	1
70	หนองบัวลำภู	105	เทศบาลเมืองหนองบัวลำภู	1
71	อ่างทอง	106	เทศบาลเมืองอ่างทอง	1
72	อำนาจเจริญ	107	เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ	1

บัญชีรายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

ลำดับจังหวัด		ลำดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		จำนวนอัตรา พนักงานจ้าง
73	อุดรธานี	108	เทศบาลนครอุดรธานี	2
			เทศบาลนครอุดรธานี	
74	อุดรดิตถ์	109	เทศบาลเมืองอุดรดิตถ์	1
75	อุทัยธานี	110	เทศบาลเมืองอุทัยธานี	1
76	อุบลราชธานี	111	เทศบาลนครอุบลราชธานี	2
			เทศบาลนครอุบลราชธานี	

แนวทางการจัดการศึกษาแก่เด็กด้อยโอกาส กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

๑. วิสัยทัศน์

เด็กด้อยโอกาสต้องได้รับการเรียนรู้และพัฒนาในทางที่ถูกต้องเหมาะสม อย่างเท่าเทียมกัน

๒. ความหมาย เด็กด้อยโอกาส ประกอบด้วย ๖ กลุ่ม คือ

๒.๑ เด็กด้อยโอกาสเด็กที่ถูกปล่อยปละละเลย ได้แก่ เด็กเร่ร่อน/ขอทาน เด็กถูกทอดทิ้ง และเด็กกำพร้า เด็กสลัม/ชุมชนแออัด

๒.๒ เด็กถูกละเมิดสิทธิ ได้แก่ เด็กถูกทารุณกรรม โสเพณีเด็ก เด็กถูกข่มขืนและการใช้แรงงานเด็ก

๒.๓ เด็กประพฤติน่าไม่เหมาะสม ได้แก่ เด็กติดยาเสพติด เด็กตั้งครุภัณฑ์นอกสมรสหรือตั้งครุภัณฑ์ก่อนวัยอันสมควร เด็กก่ออาชญากรรม/ต้องคดี เด็กที่อยู่ในสถานพินิจ เด็กมีวามสุขในสถานบริการและสถานเริงรมย์

๒.๔ เด็กพิการทางกาย/ทางจิตใจ อารมณ์/ทางปัญญาและการเรียนรู้

๒.๕ เด็กขาดโอกาส/ยากจนเข้าไม่ถึงบริการ ได้แก่ เด็กที่ไม่ได้เรียนหนังสือ เด็กถูกรุกรมกรก่อสร้าง ลูกกรมกรว่างงาน เด็กชนกลุ่มน้อย เด็กที่ไม่ได้รับสัญชาติไทย เด็กที่ไม่มีสูติบัตรหรือทะเบียนบ้าน

๒.๖ เด็กที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์ ได้แก่ เด็กเป็นเอดส์ เด็กกำพร้าเพราะพ่อหรือแม่ หรือ ทั้งพ่อและแม่เสียชีวิตเพราะเอดส์

๓. บทบาทหน้าที่ของเทศบาล

๓.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการจัดการศึกษาแก่เด็กด้อยโอกาส

๓.๒ คัดเลือกพนักงานจ้างตามภารกิจปฏิบัติหน้าที่ ครูสอนเด็กด้อยโอกาส ตามคุณสมบัติที่กำหนดในข้อ ๕

๓.๓ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของครูสอนเด็กด้อยโอกาส

๓.๔ ประสานความร่วมมือด้านหน่วยงานภาครัฐและเอกชนอื่น ๆ ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูสอนเด็กด้อยโอกาส และหน่วยงานดังกล่าวในการจัดการศึกษาแก่เด็กด้อยโอกาส

๓.๕ ส่งเสริมสนับสนุนครูสอนเด็กด้อยโอกาสเข้ารับการอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะ ความรู้ความสามารถให้กับครูสอนเด็กด้อยโอกาสอย่างต่อเนื่อง

๓.๖ จัดตั้งงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานโครงการดังกล่าว

๓.๗ ประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาแก่เด็กด้อยโอกาสต่อสาธารณะ

๓.๘ รายงานผลการดำเนินการจัดการศึกษาแก่เด็กด้อยโอกาสให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ ภายในวันที่ ๓๑ ตุลาคม ของทุกปี

๔. คณะกรรมการโครงการจัดการศึกษาแก่เด็กด้อยโอกาส ประกอบด้วย

๔.๑ ปลัดเทศบาล

เป็นประธาน

๔.๒ ผอ.สำนัก/กองการศึกษา หรือ ผอ.สำนัก/กอง ที่ได้รับมอบหมาย

เป็นกรรมการ

๔.๓ ผู้แทนองค์กรเอกชนที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาส

เป็นกรรมการ

๔.๔ ผู้ทรงคุณวุฒิในพื้นที่ของเทศบาล

เป็นกรรมการ

/ ๔.๕ สันทนการ...

๔.๕ สันทนาการ หรือศึกษานิเทศก์ นักบริหารการศึกษา

หรือ ผอ.สำนัก/กองที่ได้รับมอบหมาย

เป็นเลขานุการ

๔.๖ ครูสอนเด็กด้อยโอกาส

เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่รับผิดชอบดังต่อไปนี้

๑. กำหนดนโยบาย/เป้าหมายการจัดการศึกษาแก่เด็กด้อยโอกาส
๒. ให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินการจัดการศึกษาของครูสอนเด็กด้อยโอกาส
๓. ติดตามผลการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาอุปสรรคพร้อมข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา
๔. ระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษาแก่เด็กด้อยโอกาส

๕. คุณสมบัติของครูสอนเด็กด้อยโอกาส

๕.๑ เป็นบุคคลทั่วไป

๕.๒ คุณสมบัติปริญญาตรี สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ หรือปริญญาตรีทางการศึกษา หรือคุณสมบัติ
อย่างอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกัน

๕.๓ เป็นคนรักเด็กและสามารถอุทิศเวลาให้กับงานได้อย่างเต็มที่

๕.๔ เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติ และไม่มีคุณสมบัติต้องห้ามเบื้องต้น ดังนี้ต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปี และไม่เกิน ๖๐ ปี

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) ไม่เป็นผู้มีกายทุพพลภาพจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ไร้ความสามารถหรือจิตฟั่นเฟือน
ไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคตามที่กำหนดไว้ในประกาศกำหนดโรคที่เป็นลักษณะต้องห้ามเบื้องต้น สำหรับ
พนักงาน

(๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

(๖) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น

(๗) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด ให้จำคุกเพราะกระทำความผิดทางอาญา
เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๘) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่น
ของรัฐ

(๙) ไม่เป็นข้าราชการหรือลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานอื่น
ของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือพนักงานหรือลูกจ้างของราชการส่วนท้องถิ่น

๖. บทบาทหน้าที่ของครูสอนเด็กด้อยโอกาส

ครูสอนเด็กด้อยโอกาสจะต้องปฏิบัติหน้าที่ให้การศึกษาแก่เด็กด้อยโอกาสตามสถานที่ที่เด็กรวมตัวกันอยู่
ให้เด็กมีความรู้ ปรับพฤติกรรมพัฒนาไปในแนวทางที่ถูกต้องจนช่วยเหลือให้เด็กด้อยโอกาสได้เข้าเรียนต่อ หรือ
ประกอบอาชีพสุจริตหาเลี้ยงชีพได้โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๖.๑ วิเคราะห์กำหนดพื้นที่ และเวลาที่เหมาะสมในการทำงานตามสถานที่ที่เด็กส่วนใหญ่อาศัยอยู่

๖.๒ จัดหาอุปกรณ์สนามที่จำเป็นไปใช้เป็นสื่อในการสร้างความคุ้นเคยให้กับเด็ก อุปกรณ์ที่ใช้มีความ
หลากหลายเพื่อดึงดูดความสนใจและตอบสนองความต้องการของเด็ก มีความเหมาะสมกับเพศและวัย

๖.๓ เก็บและจัดทำบันทึกการออกพื้นที่ปฏิบัติงาน ได้แก่ ข้อมูลประวัติของเด็ก ครอบครัว พฤติกรรม ปัจจัยที่นำไปสู่การออกจากบ้าน สิ่งที่สังคมกระทำต่อเด็กโดยข้อมูลดังกล่าวรวบรวมจากตัวเด็ก เพื่อนของเด็ก ผู้ปกครอง และผู้ที่อยู่ร่วมกับเด็ก

๖.๔ จัดกิจกรรมในเนื้อหา ๒๘ เรื่อง รายละเอียดปรากฏตาม (ผนวก ก.) โดยให้มีกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การแนะนำให้คำปรึกษา การดูแลสุขภาพตนเอง ความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับเด็ก การปรับพฤติกรรมสอดแทรกกับการให้ความรู้ในเนื้อหาสาระ ๒๘ เรื่อง

๖.๕ จัดกิจกรรมเสริมในรูปแบบแปลกใหม่ที่ท้าทายความสนใจ กิจกรรมที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม เสริมสร้างความสามัคคี การพัฒนาทักษะชีวิต ฯลฯ

๖.๖ แนวทางการให้ความช่วยเหลือเด็กที่จำเป็นและเหมาะสม สามารถนำเด็กกลับสู่ครอบครัวด้วยความเข้าใจซึ่งกันและกัน

๖.๗ ประสานสถานศึกษาเพื่อส่งเด็กเข้าเรียนต่ออย่างเหมาะสม รวมทั้งทำความเข้าใจกับครู ผู้ปกครอง ให้ยอมรับและเข้าใจเด็ก

๖.๘ ประสานหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน เพื่อหาแหล่งฝึกงานให้แก่เด็กที่ไม่ต้องการเรียนหนังสือต่อ หรือต้องการทำงานที่สุจริต

๖.๙ รายงานผลการปฏิบัติงานและข้อมูลเกี่ยวกับเด็กให้กับผู้บริหารหน่วยงานทราบ ภายใน วันที่ ๑ กันยายน ของทุกปี

ผนวก ก.
วิธีดำเนินการ

ก่อนที่จะลงพื้นที่เพื่อไปพบเด็กนั้น จะต้องมีการเตรียมตัวให้พร้อมเสียก่อน ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ความรู้ และเทคนิควิธี เนื้อหาทั้ง ๒๘ เรื่องนี้ไปสอนหรือจัดกิจกรรมให้กับเด็ก รายละเอียดดังต่อไปนี้

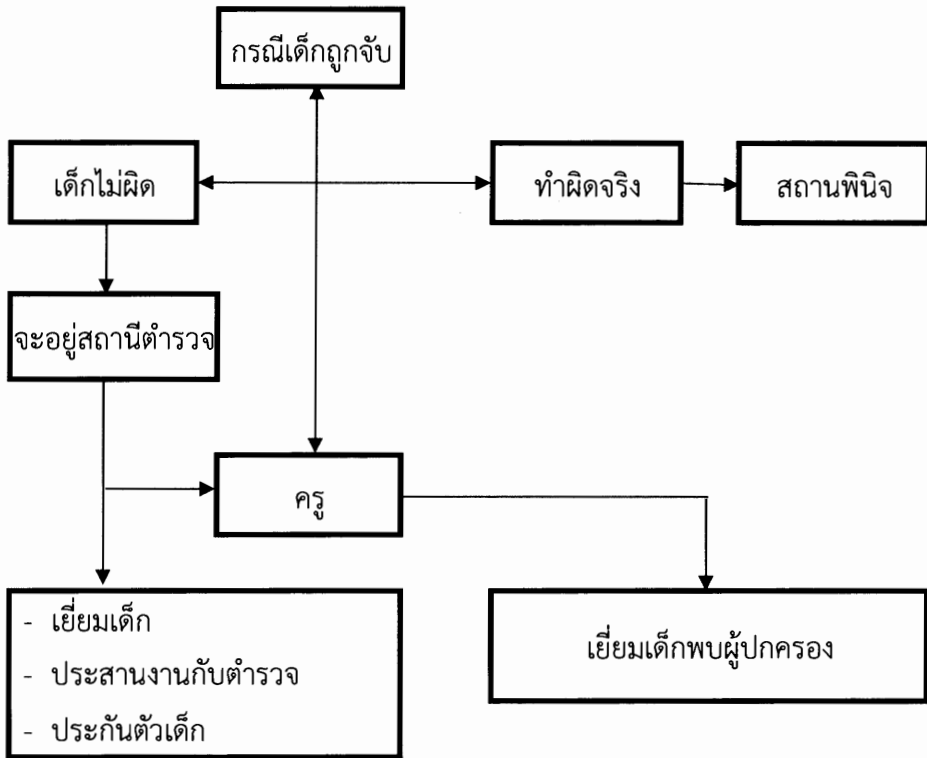
เนื้อหา	วิธีการ
๑. การสร้างความสัมพันธ์	<ul style="list-style-type: none">- นำอุปกรณ์เครื่องเล่น ไปเล่นกับเด็ก- ไปหาเด็กเป็นประจำ
๒. การฝึกทักษะพิเศษ	<ul style="list-style-type: none">- นำอุปกรณ์กีฬา ไปเล่นกับเด็ก- พาเด็กไปศูนย์เยาวชน สวนสาธารณะ- พาเด็กไปออกกำลังกายต่างจังหวัด (นอกจังหวัดตนเอง)- จัดกิจกรรมศิลปะ เช่น วาดรูประบายสี ปั้นดิน งานสวน งานประดิษฐ์ต่าง ๆ
๓. ปลุกฝังพื้นฐานทางจริยธรรม	<ul style="list-style-type: none">- พาเด็กเข้าวัด- ครูสอนเด็กทันทีที่เด็กมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม
๔. ฝึกให้รู้จักระเบียบ และกฎเกณฑ์ ของสังคม	<ul style="list-style-type: none">- พาไปสถานที่ต่าง ๆ วัด, โรงเรียน, หอสมุด, พิพิธภัณฑ์- พาไปดูนิทรรศการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในชุมชน
๕. การเป็นที่ยอมรับของสังคม	<ul style="list-style-type: none">- ครูนำหลักธรรม พรหมวิหาร ๔ และสังคหวัตถุ ๔ มาสอน หรือพาเด็กไปวัดให้พระท่านสอน
๖. การปรับพฤติกรรมเด็ก	<ul style="list-style-type: none">- ครูคุยกับเด็ก แนะนำ, อธิบาย- จัดกิจกรรมกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์
๗. การเอาตัวรอด	<ul style="list-style-type: none">- ครูให้คำแนะนำในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น- ใช้วิธีเพื่อนช่วยเพื่อน- พี่สอนน้อง
๘. ความรู้พื้นฐาน	<ul style="list-style-type: none">- อ่านออก- เขียนได้- คิดเลขเป็น

เนื้อหา	วิธีการ
๙. สิทธิเด็ก	- ครูให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิของเด็กให้เด็กได้รับรู้
๑๐. เรื่องกฎหมาย	- บอกให้เด็กรู้ถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก เช่น รู้ว่าการเสพ (ใช้) ยาเสพติดผิดกฎหมาย การขายยาเสพติดผิดกฎหมาย เป็นต้น
๑๑. ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด อันตรายต่าง ๆ	- บอกให้รู้ หรือใช้สื่อต่าง ๆ ประกอบ - ดูจากนิทรรศการ - จัดวิทยากรมาให้ความรู้ - ดูจากตัวอย่างของจริง
๑๒. ความเป็นผู้รู้เท่าทันสถานการณ์	- ครูบอกข่าวสารใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ เช่น โรคนอตส์
๑๓. ประวัติและข้อมูลเด็ก	๑. ถิ่นที่อยู่ของเด็ก ๒. ทำแบบฟอร์มบันทึกประวัติเด็กเป็นรายบุคคล
๑๔. ประวัติและการสรรหาหลักฐานต่าง ๆ ของเด็ก	๑. ถิ่นที่อยู่เดิมของเด็ก ๒. สภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบัน ๓. สอบถามความต้องการการช่วยเหลือ ๔. ช่วยติดตามค้นหาหลักฐานของเด็ก
๑๕. การให้คำปรึกษา	๑. ด้านสุขภาพ ๒. ความรับผิดชอบต่อตัวเองและกลุ่ม ๓. สวัสดิภาพและความปลอดภัย ๔. พึ่งตนเองตามหลักธรรมทางศาสนา
๑๖. เป้าหมายในชีวิต	- การศึกษา - การทำงาน (งานสุจริต) - การเงิน (รู้จักหา รู้จักใช้)

เนื้อหา	วิธีการ
๑๗. สาธารณสุขพื้นฐาน	๑. รู้จักรักษาความสะอาดตนเอง เช่น การอาบน้ำ ตัดเล็บ อาหาร เสื้อผ้า ฯลฯ ๒. การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ๓. แนะนำหรือพาเด็กไปยังสถานที่รักษาพยาบาลที่ใกล้เมื่อเด็กเจ็บป่วย
๑๘. การป้องกันตนเองจากโรคร้าย	๑. ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ เช่น โรคเอดส์ กามโรค ฯลฯ ๒. สอนวิธีป้องกัน ๓. พาเด็กไปชมนิทรรศการตามโรงพยาบาล
๑๙. เพศศึกษา	๑. ให้ทราบถึงความแตกต่างระหว่างเพศชาย เพศหญิง ๒. บอกถึงโรคที่เกิดจากเพศสัมพันธ์ ๓. บอกวิธีป้องกัน ๔. การประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในศีลธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี
๒๐. แหล่งเข้ารับบริการ	๑. ครูสำรวจข้อมูลในพื้นที่ ๒. ค้นหาทำเนียบแล้วแจ้งให้เด็กรู้ ๓. ศึกษาจากนิทรรศการ ๔. พาเด็กไปแนะนำแหล่งบริการต่าง ๆ ที่เด็กสามารถเข้ารับบริการได้
๒๑. แนะนำสถานที่ที่เหมาะสมกับเด็ก	ครูสำรวจสถานที่แล้วแจ้งให้เด็กรู้ / พาเด็กไปเที่ยวชม
๒๒. การฝึกอาสาสมัครจากกลุ่มเด็ก	๑. คัดเลือกจากเด็กที่มีความสามารถ ๒. เตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก ๓. ฝึกเด็กให้เป็นสื่อกลางระหว่างครู - เด็ก - บุคคลอื่น ๆ
๒๓. การรู้จักคุณค่า ความสามารถของตนเอง	๑. ครูต้องศึกษาเด็กเชิงลึก ๒. สร้างความสัมพันธ์กับเด็ก ๓. กระตุ้นให้เด็กมีโอกาสแสดงความสามารถของตนเอง

เนื้อหา	วิธีการ
๒๔. การปลูกฝังจิตสำนึกต่อสังคม	จัดกิจกรรมให้เด็กได้มีส่วนช่วยเหลือพัฒนาสังคม
๒๕. สงเคราะห์ / แนะนำครอบครัว	ครูใช้วิธีการสัมภาษณ์ พูดคุยถึงปัญหาต่าง ๆ แล้วร่วมกันหาแนวทางการแก้ไขปัญหา เช่น การให้คำแนะนำ - การหางานทำ - การใช้ชีวิตที่ปลอดภัย เรื่องปัจจัย ๔ - ที่อยู่อาศัย - ยารักษาโรค - อาหาร - เครื่องนุ่งห่ม เรื่องเงิน - ส่งเงินกลับบ้าน - หาทุนดำเนินการต่าง ๆ

เนื้อหา	วิธีการ
<p>๒๖. อาชีพ</p>	<div style="text-align: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;">ครู</div> <div style="margin: 5px 0;">↓</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;">เด็ก</div> <div style="margin: 5px 0;">↓</div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 45%;"> <p style="text-align: center;">ข้อมูล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ร.ร.ฝึกอาชีพ - สถาบัน </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 45%;"> <p style="text-align: center;">เตรียมแหล่งงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - บริษัท - ห้างร้าน </div> </div> <div style="margin: 10px 0;">↓</div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 22%;">ความพร้อม</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 22%;">ความสนใจ</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 22%;">ความสามารถ</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 22%;">ความต้องการ</div> </div> <div style="margin: 5px 0;">↓</div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 22%;">ฝึกทักษะ</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 22%;">เรียนรู้จากครู</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 22%;">ให้คำแนะนำ</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 22%;">การจัดหางาน</div> </div> <div style="margin: 10px 0;">↓</div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-start;"> <div style="width: 22%;"> <ul style="list-style-type: none"> - ฝึกหัดในสถานประกอบการจริง </div> <div style="width: 22%;"> <ul style="list-style-type: none"> - อาชีพง่าย ๆ ที่สามารถทำเงินได้ </div> <div style="width: 22%;"> <ul style="list-style-type: none"> - อาชีพใหม่ที่ดีขึ้น </div> <div style="width: 22%;"> <ul style="list-style-type: none"> - การค้าประกัน - การรับรอง - พาเด็กไปดูสถานที่ - บรรยายภาคในการทำงาน </div> </div> </div>

เนื้อหา	วิธีการ
<p>๒๗. ประกันตัวเด็ก / เยี่ยมเด็ก</p>	 <pre> graph TD A[กรณีเด็กถูกจับ] --> B[เด็กไม่ผิด] A --> C[ทำผิดจริง] B --> D[จะอยู่สถานีตำรวจ] D --> E[ครู] C --> F[สถานพินิจ] E --> G["- เยี่ยมเด็ก - ประสานงานกับตำรวจ - ประกันตัวเด็ก"] E --> H[เยี่ยมเด็กพบผู้ปกครอง] </pre>
<p>๒๘. สถาบันครอบครัว</p>	<p>ครูพูดคุยกับเด็ก เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - เล่าประสบการณ์ของครอบครัวตัวอย่าง (ทำให้เด็กได้ทราบถึงความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูก) - การเล่านิทาน (ทำให้เด็กเข้าใจถึงความแตกต่างของครอบครัวแต่ละครอบครัว) - พาเด็กไปเยี่ยมครอบครัวของครู, เพื่อน (ทำให้เด็กรู้ถึงความผูกพันที่ครอบครัวมีต่อกัน) - ให้เด็กทดลองอยู่กับครอบครัวที่มีความพร้อมและเข้าใจเด็ก (ทำให้เด็กมองเห็นแนวทางในอนาคตระบบครอบครัว)

หมายเหตุ ในการทำงาน

๑. ต้องเน้นให้หน่วยงานต่าง ๆ ยอมรับและเข้าใจเด็ก
๒. รู้จักใช้ทรัพยากรบุคคลมาช่วยเหลืองาน / เด็ก เช่น
 - อาสาสมัคร
 - พ่อค้า - ประชาชน บุคคลในชุมชนท้องถิ่นของตนเอง

แบบรายงานข้อมูลพนักงานจ้าง ตำแหน่งครูสอนเด็กด้อยโอกาส ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

จังหวัด

ลำดับที่	จังหวัด	อำเภอ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	พนักงานจ้าง	เลขประจำตัวประชาชน (13 หลัก)	จำนวนเด็กด้อยโอกาส (คน) ที่อยู่ในความดูแลของ อปท. ตามแนวทางการจัดการศึกษา แก่เด็กด้อยโอกาส 6 กลุ่ม
				ตำแหน่งครูสอนเด็กด้อยโอกาส ชื่อ - นามสกุล		

ลงชื่อผู้รายงาน
(.....)

ตำแหน่ง ท้องถิ่นจังหวัด.....

วันที่